

คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับการนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่องและครบองค์คณะ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๖ บัญญัติว่า การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาหรือตุลาการครบองค์คณะ และผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีใด จะทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยคดีนั้นมิได้ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น อันมิอาจก้าวล่วงได้ ซึ่งมาตรา ๓๓๕ (๕) บังคับให้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าวภายในเวลาไม่เกินห้าปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ นั้น

การนั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะตามบทบัญญัติดังกล่าว มุ่งหมายให้ผู้พิพากษาที่ได้รับมอบหมายให้เป็นองค์คณะผู้พิพากษาในคดีใด มีหน้าที่ต้องสืบพยานคดีนั้นตั้งแต่เริ่มต้นไปจนกว่าจะเสร็จการพิจารณาและพิพากษาคดี ทั้งนี้ เพื่อที่จะสร้างความเข้มแข็งของระบบองค์คณะและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล มิใช่เพียงการจัดให้มีผู้พิพากษาขึ้นนั่งสืบพยานครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ด้วยเหตุนี้วิธีการกำหนดวันนัดนั่งพิจารณาโดยวิธีที่นัดพิจารณาคดีหนึ่งหลายๆ วัน ไม่ติดต่อกันแม้จะนัดล่วงหน้าไว้จนถึงวันพิพากษาคดีที่ตั้งข้ออยู่ในปัจจุบันก็ตาม ก็ยังคงทำให้การพิจารณาคดีใช้ระยะเวลาในการสืบพยานหลักฐานค่อนข้างนาน และมีเหตุให้ต้องเปลี่ยนองค์คณะผู้พิพากษาเพราะเหตุผู้พิพากษาโยกย้ายขณะที่คดียังอยู่ระหว่างการพิจารณา จึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ศาลชั้นต้นทั่วประเทศจะต้องปรับระบบการนัดนั่งพิจารณาให้เป็นการนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่องเต็มรูปแบบ กล่าวคือ การกำหนดวันนัดนั่งพิจารณาคดีที่ละคดีติดต่อกันไปจนเสร็จการพิจารณาคดีนั้นๆ แล้วจึงเริ่มพิจารณาคดีอื่น ซึ่งระบบที่กล่าวนี้จะทำให้องค์คณะผู้พิพากษาสมาชิกสามารถพิจารณาคดีร่วมกันตั้งแต่เริ่มสืบพยานจนประชุมทำคำพิพากษาคดีนั้นให้เสร็จสิ้นไปได้ในคราวเดียว ทำให้เกิดการดุลและคานอำนาจระหว่างกันอย่างเหมาะสม อันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและความเข้มแข็งของระบบองค์คณะ

ฉะนั้น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จึงให้ถือว่าการปรับระบบการนัดนั่งพิจารณาเป็นการนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่องเต็มรูปแบบเป็นนโยบายสำคัญที่ศาลชั้นต้นจะต้องรีบดำเนินการเพื่อเตรียมการเพื่อเข้าสู่ระบบการพิจารณาคดีครบองค์คณะอย่างแท้จริง ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และนอกจากจะทำให้ระบบองค์คณะในศาลชั้นต้นมีความเข้มแข็งขึ้นดังกล่าวแล้วยังจะช่วยให้การปรับเข้าสู่การนั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะในเวลาต่อมาเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย โดยในการนี้ได้มอบหมายให้สำนักงานศาลยุติธรรมรับผิดชอบวางแผนทางและส่งเสริมให้ศาลชั้นต้นทั้งหลายสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าวด้วยแล้ว

อนึ่ง การนัดนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่องอาจทำให้คดีทั้งหลายต้องรอกการพิจารณาเรียงลำดับกันไป และ
วันนัดสืบพยานของแต่ละคดีอาจเนิ่นออกไปกว่าวันนัดสืบพยานนัดแรกในระบบเดิม ดังนั้น เพื่อให้สิทธิของ
จำเลยในคดีอาญาซึ่งไม่ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวและต้องชั่งอยู่ในระหว่างรอการพิจารณาต้องถูกกระทบ
กระเทือนเกินสมควร จึงขอให้ศาลทั้งหลายพิจารณาให้ความสำคัญเป็นพิเศษที่จะจัดให้คดีประเภทนี้ได้รับ
การพิจารณาโดยเร็วเท่าที่พึงกระทำได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

(ลงชื่อ) สันติ ทักกราล
(นายสันติ ทักกราล)
ประธานศาลฎีกา

